

De windenergiebelofte is gebakken lucht

Onze minister van Ruimte en Milieu profileert zich als een doortastend type, die Nederland wel eens even bij de les zal krijgen. Zo kregen wij reeds de dringende oproep om ons huis te voorzien van spaarlampen en zullen wij in de openbare ruimte 's nachts minder licht moeten gebruiken. Gloeilampen zouden moeten worden verboden, maar dat idee heeft zij onlangs weer verlaten. De openbare ruimte moet worden verfraaid en zij is een stevige bestrijder van de verrommeling. Volgens haar Kamerbrief van maart 2007, waarin zij haar prioriteiten uiteenzet, wil zij ook "de kwaliteit van het landschap vergroten, o.a. door het opstellen van een structuurvisie Panorama's en het verder stimuleren van het beleid voor Nationale Landschappen, Groen in en om de stad en Bufferzones" (VROM, 2007). Prachtige idealen, waar natuurlijk geen mens tegen kan zijn. Toch komt de vraag op, zoals bij de gloeilampen, of al die visionaire plannen wel goed doordacht zijn.

Neem nou het enthousiasme voor windenergie. De minister is een vurig aanhangster van windenergie. Zij wil de productie in de komende vier jaar verdubbelen, en daarmee komen we ruim boven het eerder voor 2010 afgesproken niveau. Iedereen die wel eens door Flevoland is gereden weet waar dit toe leidt: een zware horizonvervuiling, schrijnend contrasterend met de prachtige Hollandse panorama's, die de minister zo graag in ere wil herstellen.

De nieuwe windmolens hebben stuk voor stuk ongeveer de hoogte van de Utrechtse Domtoren en met hun wieken met een diameter van circa vijftig meter verstoren ze het landschap op een ergerlijke manier.

Weinigen realiseren zich echter dat de betekenis van windenergie voor onze stroomvoorziening en dus voor de reductie van de CO₂-uitstoot slechts miniem is. Weliswaar zou over een aantal jaren circa tien procent van de huishoudelijke stroomconsumptie uit windenergie kunnen komen en dat klinkt als heel veel, maar de huishoudelijke consumptie is maar een klein deel van de totale energiebehoefte in Nederland. De huishoudelijke consumptie is namelijk slechts circa tien procent van de totale Nederlandse energiebehoefte. Het zou minder demagogisch zijn en eerlijker om te spreken van een procent van de totale nationale energieconsumptie. De reductie van de Nederlandse CO₂-uitstoot door toepassing van windenergie ligt dus ook hooguit in de orde van een procent. Behalve de esthetische bezwaren en het uitermate geringe effect op de CO₂-uitstoot blijkt windenergie in hoge mate, niet erg verrassend, afhankelijk van het windaanbod.

Daardoor is het aanbod volatiel en zal er voor windstille periodes (minder dan drie Beaufort) en storm (boven de acht Beaufort) toch altijd een achterwacht van andere energieopwekkers moeten zijn. Bovendien draaien de molens in het algemeen ver beneden hun topcapaciteit,

het zogenaamde vermogen. Heeft men bijvoorbeeld een joekel met een vermogen van drie megawatt, dan zal de effectieve productie daarvan over het jaar genomen slechts circa vijftieng procent daarvan zijn. Het zal dus ook niet verwonderen dat de molens tegen gewone marktprijzen helemaal niet zouden worden gebouwd. De agrariërs en andere partijen worden slechts verleid tot plaatsing van die molens, doordat er allerlei overheidssubsidies en fiscale faciliteiten zijn, die de kostprijs vervalsen, en waardoor iemand, die zo'n molen op zijn grond zet, een fiks extra inkomen kan incasseren. Blijkens informatie van de Raedthuys-groep, een commerciële groep die boeren via een soort scheeps-CV-constructie helpt bij het realiseren van een of meer molens leidt dit tot een rendement van circa zeventien procent op het geïnvesteerde vermogen. Uit een publicatie van Domeinen kan worden afgeleid dat de pachtwaarde van agrarische grond met maar liefst een factor van zestien komma zes omhoog gaat, wanneer er een windturbine op die grond geplaatst is. Uit een publicatie in het vakblad *De Boerderij* van december 2003 blijkt dat een windmolen een boer aan een netto-opbrengst kan helpen van zeventigduizend euro per jaar. Kortom, het is uitermate aantrekkelijk om molens op je grond te zetten, het is in de letterlijke zin een *windfall profit*.

Voor het opzetten van een molen zijn uiteraard vergunningen nodig, maar hier speelt gemeentelijke politiek een (te) grote rol. Zo heeft de gemeenteraad van Steenwijkerland onlangs ingestemd met het bouwen van een windmolenpark, precies tussen de Europees erkende natuurgebieden de Weerribben en de Wieden in Overijssel ondanks vlammend protest van Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer, die verantwoordelijk zijn voor deze gebieden. De besluitvorming voor dergelijke ingrijpende zaken zou bij het parlement moeten liggen.

Als we er dan ook nog aan denken dat wetenschappelijk onderzoek te Groningen onlangs heeft aangetoond dat deze molens over een radius van vijf kilometer leiden tot ernstige geluidsoverlast, dat de natuurlijke habitat van vooral vogels, zoals de purperreiger, wordt vernield en dat de huizenprijzen van omwonenden negatief beïnvloed worden, dan is er toch alle aanleiding voor een nationale heroverweging van het belang van windenergie. U begrijpt nu wel wat ik van windenergie vind. Windenergie kan helaas geen oplossing bieden voor ons energieprobleem en de reductie van CO₂. Het is een *non-starter*, die alleen maar leidt tot beschadiging van het landschap en die de gemeenschap via subsidies bovendien veel kost.

LITERATUUR

De Boerderij, december 2003.

Domeinen nieuws, juni 2004, domeinen.minfin.nl

Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (2007) Kamerbrief, 26 maart 2007.